

Počítače a monitory s nízkym vplyvom na životné prostredie

ESTÓNSKE CENTRUM REGISTROV A INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV

KONTEXT

Centrum registrov a informačných systémov (RIK) je agentúra v pôsobnosti estónskeho ministerstva spravodlivosti. RIK slúži na poskytovanie inovatívneho prostredia prostredníctvom integrovaných elektronických služieb na efektívnejšie vykonávanie štátnej správy, právnych a trestných politík. Vyvíja a spravuje registre a informačné systémy, ktoré majú veľký význam pre štát a jeho občanov, napríklad e-Obchodný register, e-Notársky systém, e-Pozemkový register, informačný systém súdov atď.



Spoločnosť RIK tiež zaujala vedúce postavenie v spoločnom verejnom obstarávaní informačných a komunikačných technológií (IKT) s inými odberateľmi.

Používanie kritérií GPP, ako je opísané nižšie, je vo verejnom obstarávaní spoločnosti RIK bežné. Kritériá GPP sa používajú na získanie najkvalitnejších výrobkov, ako aj na zníženie vplyvu nákupu na životné prostredie.

CIELE OBSTARÁVANIA

Tento konkrétny proces verejného obstarávania sa týkal spoločnej rámcovej dohody na nákup osobných počítačov (PC) a počítačových monitorov niekoľkými estónskymi subjektmi a RIK ho uskutočnila v marci/apríli 2012. Zúčastnilo sa ho deväť subjektov: Ministerstvo hospodárstva a komunikácií, Centrum registrov a informačných systémov, Tallinská univerzita, Technická univerzita v Tallinne, AS Hoolekandeteenused (poskytovateľ sociálnych služieb), Polytechnická škola v Tallinne, Informačné centrum ministerstva financií, Ministerstvo poľnohospodárstva a Ministerstvo sociálnych vecí.

Boli zavedené trhové konzultácie s cieľom uľahčiť dialóg medzi zástupcami výrobcov a spoločnými obstarávateľmi. Technické špecifikácie boli pripravené na základe výsledkov prieskumu trhu.

Od roku 2014 sa bude všetko vybavenie IKT pre všetky ministerstvá a vládne agentúry obstarávať na základe rámcovej zmluvy, ktorú bude viesť spoločnosť RIK.

POUŽITÉ KRITÉRIÁ

Predmet zmluvy:

Nákup alebo prenájom najmenej 1 000 osobných počítačov (s licenciami na softvér) a 1 000 monitorov, ďalšieho vybavenia a komponentov spolu s prepravou a spätným odberom prenajatých produktov.

Technické špecifikácie:

Nižšie je uvedený výber ekologických požiadaviek zahrnutých vo verejnej súťaži:

- všetky počítače musia spĺňať požiadavky [Energy Star 5.0](#) alebo ekvivalentné požiadavky;
- všetky monitory musia spĺňať požiadavky [TCO' 5.0](#) alebo ekvivalentné požiadavky;
- účinnosť napájacieho zdroja musí byť najmenej 85 % (bez ohľadu na zaťaženie) a súčasťou súpravy musí byť napájací kábel;
- hladina akustického výkonu (hladina akustického tlaku) v prevádzkovom režime (zaťaženie CPU 90 %) by nemala prekročiť 33,3 dB (merané podľa normy ISO 9296);
- monitory musia byť LCD (displej z tekutých kryštálov) s podsvietením LED;
- počítače musia mať možnosť rozšíriť veľkosť pamäte RAM.
- využívanie služby doručovania ekologických vozidiel, ktoré sa posudzuje na základe náhodných kontrol registračných dokladov;

Kritériá udelenia zákazky:

Kritériá na vyhodnotenie ponúk boli založené na ekonomicky najvýhodnejšej ponuke. Jednotlivé kritériá boli vážené takto:

- 80 % za cenu;
- 10 % pre spotrebu energie v prevádzkovom režime. Najviac bodov získajú ponuky s počítačmi a monitorami s najnižšou spotrebou energie;
- 4 %, ak zariadenie obsahuje integrovanú čítačku čipových kariet v klávesnici;
- 6 % bodov za ostatné kritériá týkajúce sa len monitorov.

Kritériá GPP používa RIK od roku 2009 (počnúc stanovením požiadaviek na splnenie požiadaviek [TCO' 3](#)) a tento prístup sa stal samozrejmosťou. Zámerom spoločnosti RIK bolo spočiatku zabrániť tomu, aby prenataté a staré počítače skončili ako odpad v prírodnom prostredí, a skôr podporiť ich recykláciu a opätovné použitie.

Väčšinu kritérií GPP vypracovala spoločnosť RIK. Na výber najvhodnejších kritérií sa použili aj rôzne príručky GPP.

VÝSLEDKY

Po uverejnení výzvy na predkladanie ponúk bolo doručených päť ponúk. Rámcová dohoda bola podpísaná v júni 2012, bude fungovať dva roky a jej hodnota sa odhaduje na 500 000 EUR.

Odhaduje sa, že počítače zakúpené v rámci tejto zmluvy prinesú 20-30 % úspory energie v porovnaní s alternatívami neekologických výrobkov.

Skúsenosti spoločnosti RIK s používaním týchto kritérií udržateľnosti sú pozitívne. Nevyskytli sa žiadne väčšie problémy, pretože väčšina výrobkov väčších výrobcov zrejme spĺňa kritériá a je označená vyššie uvedenými značkami. Okrem toho, technický trhový dialóg vo fáze pred obstarávaním sa ukázal ako dobrý prístup na predchádzanie akýmkoľvek budúcim problémom vo fáze verejného obstarávania a zadávania zákazky.

ENVIRONMENTÁLNE VPLYVY

V prípade mnohých kancelárskych IT produktov má najväčší vplyv na životné prostredie spotreba energie počas ich životnosti. Týka sa to najmä kancelárskych počítačov, notebookov a monitorov. Podľa [webovej stránky Energy Star](#) väčšina štúdií uvádza, že spotreba primárnej energie kancelárskeho počítača počas používania je viac ako tri až štyrikrát vyššia ako primárna energia potrebná na výrobu a výrobu materiálov, zatiaľ čo energetické náklady/kredity na likvidáciu a recykláciu odpadu sú pomerne malé (< 15 % výrobných energie). Toto je výsledok pre typický kancelársky počítač, ktorý sa používa osem hodín denne (vrátane pohotovostného režimu) počas 260 dní.

Hoci sa v režimoch úspory energie IT zariadení dosiahli podstatné zlepšenia, to isté sa nedá povedať o požiadavkách na režim „aktívny/neaktívny“, t. j. keď sa zariadenie aktívne používa. Medzi jednotlivými modelmi na trhu existujú veľké rozdiely v spotrebe aktívnej energie (niektoré zariadenia spotrebujú dvakrát viac energie ako iné) a aktívny režim je vo väčšine prípadov zodpovedný za väčšinu celkovej spotreby energie. Zatiaľ čo spotreba energie v „aktívnom“ režime závisí najmä od funkčnosti stroja (výkonné modely s vysokou špecifikáciou spotrebujú viac energie), existujú rozdiely medzi modelmi s rovnakou úrovňou funkčnosti.

POUČENIE

Problémy, ktoré sa vyskytnú počas plnenia zmluvy, sa zaznamenajú a zohľadnia pri príprave ďalšej zmluvy.

Trhový dialóg poskytuje príležitosť zohľadniť špecifiká rôznych tendrov a tiež poskytuje obstarávateľovi/zhotoviteľovi spätnú väzbu o aktuálnej situácii na trhu.

Trh IKT je dostatočne rozvinutý na to, aby reagoval na požiadavky obstarávateľov týkajúce sa energetickej účinnosti a iných environmentálnych kritérií.

Kontaktné údaje:

Mariliis Kannukene, Estónske centrum registrov a informačných systémov, mariliis.kannukene@just.ee;
Liisi Liivlaid, estónske Ministerstvo životného prostredia, liisi.liivlaid@envir.ee.

Viac informácií nájdete v európskych kritériách GPP pre [kancelárske IT zariadenia](#) a v podkladovej [technickej správe](#).